

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı :
Tarih : 04.12.2014.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Toplumun önemli bir bölümünü oluşturan engellilerin sorunlarının çözülmesi, temel hak ve özgürlüklerinin yaşam bulması için köklü reformlara ihtiyaç vardır. Eşitlik, erişilebilirlik, istihdam, sağlık ve eğitim alanları başta olmak üzere engellilerin karşılaştığı sorunların tespit edilmesi ve bu sorunların çözülmesine yönelik kalıcı politikaların geliştirilmesi için neler yapılması gerektiği yönünde meclisin ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

İdris BALUKEN

HDP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

2002 yılında Türkiye İstatistik Kurumu ve Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan Türkiye Engelliler Araştırması sonuçlarına göre; Türkiye’de 8 milyon 431 bin 937 engelli vatandaş vardır. Bu da nüfusun %12,29’una denk gelmektedir. Engel durumuna göre baktığımızda ise bu %12,29’un %9,7’si süregen hastalığı olan; %1,25’i ortopedik, %0,48’i zihinsel, %0,38’i dil ve konuşma, %0,37’si işitme, %0,6’sı görme engelli bireylerden oluşmaktadır.

Sayıları dokuz milyonu bulan engellilerin sorunlarının çözülmesi, temel hak ve özgürlüklerinin yaşam bulması için köklü reformlara ihtiyaç vardır. Bu sorunların başında erişilebilirlik gelmektedir. Haklar ve özgürlükler ancak erişilebilir veya kullanılabilir olduklarında bir anlam taşımaktadır. Engellilerin haklarının olduğundan söz etmek için de bunların engelliler tarafından erişilebilir olması gerekmektedir. Bu nedenle tüm kamu alanlarının engellilerin erişebileceği biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Caddeler, sokaklar ve tüm bir kent alanı engelliler için kolay erişilebilir şekilde düzenlenmelidir. Sağlık, eğitim, adli ve yerel yönetim binaları engellilerin hizmet alabileceği şekilde tasarlanmalıdır.

Engellilerin karşılaştığı sorunlardan bir diğeri de istihdamdır. Türkiye’de her beş engelliden yalnızca biri (%21,7) işgücü piyasasında yer almaktadır. Erkek engelliler için %32,2 ve kadın engelliler için ise % 6,7 olan bu oran, kentlerde %25,6 ve kırsal alanda %17,7 dir. Çalışabilir durumdaki engellilerin işgücünden ülke ekonomisinin yararlanmasını sağlayacak bir istihdam politikası oluşturulmalı ve kararlılıkla uygulanmalıdır. Bu hususta öncelikle kamu kurum ve kuruluşlarındaki engellilere ayrılan boş kadrolara atamalar yapılmalıdır.

Gerek Anayasa da gerek taraf olunan uluslararası sözleşmelerde engellilerin tüm temel haklar açısından eşit olduğu vurgulanmaktadır. Ama ne yazık ki uygulamalarda çok ciddi eşitsizlikler vardır. Hatta engelliler temek hak ve özgürlüklerin kullanılmasında birçok kez ayrımcı uygulamalara maruz kalmaktadırlar. Engellilere yönelik bu gizli veya açık ayrımcılıkla etkin biçimde mücadele edilmelidir. Engellilerin siyasetin karar mekanizmalarında daha fazla sayıda ve etkili biçimde yer alabilmesinin koşulları yaratılmalıdır.

Engellilerin karşılaştığı sorunlardan bir diğeri de eğitimde karşılaştıkları engellerdir. Engellilerin %21'i okur-yazar değildir. Sadece %7'si lise, %2'si üniversite eğitimini tamamlamaktadır. Eğitim sistemi ve müfredat engelli olmayanlar için planlanıp uygulanmaktadır. Böylece daha en baştan eğitim sistemi, engellileri dışlamaktadır. Her insan farklıdır ve farklı yöntem tekniklerle öğrenir. Eğitim sistemi bireysel farklılıkları dikkate alarak planlanmalı ve uygulanmalıdır. Hele ki bu birey görme, işitme, zihinsel veya ortopedik engelli ise eğitim programı baştan sona bu öğrencilere yönelik hazırlanmalıdır.

Engelliler muayene ve takipleri ile engelliliklerini raporlama süreçlerinde çok ciddi sıkıntılarla karşılaşmaktadırlar. Sürekli güncellenmesi istenen engelli raporları nedeniyle haftalarca hastanelerde bürokratik işlemleri takip etmek zorunda kalmaktadırlar. Ayrıca tüm engelli gruplarının karşılaştığı en önemli sorunlardan biri de protez ücretlerinin yüksek olması ve bu ücretin az bir kısmının SGK tarafından karşılanmasıdır.

Bu gerekçelerle yukarıdan sayılan başlıklar başta olmak üzere engellilerin karşılaştıkları sorunların tespit edilmesi ve bu sorunların çözülmesine yönelik kalıcı politikaların geliştirilmesi için neler yapılması gerektiği yönünde meclisin ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.